

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๐/๒๕๔๗

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๗

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประเทศไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประเทศไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) กรณีพรรคชาติประเทศไทยไม่สามารถดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมายพรรคการเมือง

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคชาติประเทศไทยเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ มีคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๕ คน โดยมีนายเครือเทพ พรหมสุวรรณ เป็นหัวหน้าพรรค และนายฉัฐพล ชันชโยชัย เป็นเลขาธิการพรรค

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชาติประเทศไทย จำนวน ๔ สาขา ประกอบด้วย สาขาลำดับที่ ๑ จังหวัดแพร่ สาขาลำดับที่ ๒ จังหวัดฉะเชิงเทรา สาขาลำดับที่ ๓ จังหวัดอุบลราชธานี และสาขาลำดับที่ ๔ จังหวัดสงขลา

เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ พรรคชาติประเทศไทยมีหนังสือชี้แจงต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง สรุปว่า ไม่จำเป็นที่จะต้องมีการเลือกตั้งหลาย ๆ พรรค หรือเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองใหญ่จนถึงระดับปานกลางได้ทำงานเพื่อประเทศชาติได้อย่างเต็มที่ จึงขอยุบเลิกพรรคตามมติคณะกรรมการบริหารพรรคในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อได้รับแจ้งจากพรรคชาติประเทศไทยว่าไม่สามารถดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมายพรรคการเมือง เพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกพรรค คณะกรรมการบริหารพรรคจึงได้มีมติยุบสาขาพรรคทุกสาขา ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงไปแล้ว ประกอบกับพรรคชาติประเทศไทยมีปัญหาในการจัดทำงบการเงินประจำปี ๒๕๔๕ ไม่เป็นไปตามมาตรา ๔๐ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เพื่อขอให้ดำเนินการตามกฎหมาย และกรณีดังกล่าวไม่เข้าหลักเกณฑ์การยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๖๕ วรรคสอง แต่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔)

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณา เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๗ มีคำสั่งให้รับคำร้องนี้ไว้ดำเนินการ และให้แจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ พร้อมส่งสำเนาคำร้องให้พรรคชาติประชาชนไทย เพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ

พรรคชาติประชาชนไทย โดยนายเครือเทพ พรหมสุวรรณ หัวหน้าพรรค ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๗ สรุปสาระสำคัญ คือ ขณะนี้พรรคชาติประชาชนไทย มีสมาชิกเหลืออยู่หกคน รวมทั้งหัวหน้าพรรคด้วย จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยให้ยุบเลิกพรรคชาติประชาชนไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณา เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๗ มีคำสั่งให้รับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพรรคชาติประชาชนไทยรวมเข้าไว้ในสำนวน และให้แจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติประชาชนไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคชาติประชาชนไทยมีจำนวนสมาชิกเหลืออยู่เพียงหกคน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบในกรณีมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคนและข้อบังคับพรรคชาติประชาชนไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๖๑ (๔) กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่อคณะกรรมการพรรคมีมติให้ออก ข้อเท็จจริงในการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคชาติประชาชนไทย เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมมีมติให้สมาชิกพรรคชาติประชาชนไทยทั้งหมดพ้นจากสมาชิกภาพ ยกเว้นนายเครือเทพ พรหมสุวรรณ นายเกียรติพล ยวนบุญ และนายธารินทร์ ศิวอ่อน จึงมีเหตุให้ยุบพรรคชาติประชาชนไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง และคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพรรคชาติประชาชนไทย ผู้ถูกร้อง มีเพียงพอในการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ พรรคชาติประชาชนไทยมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน มีเหตุให้ยุบ

พรรคชาติประชาไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคชาติประชาไทยไม่ประสงค์จะดำเนินกิจการทางการเมืองและคณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติยุบสาขาพรรคทุกสาขา ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงของพรรคชาติประชาไทยแล้ว ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวมิเหตุให้ยุบพรรคชาติประชาไทยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) แต่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ขณะนี้พรรคชาติประชาไทยมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน ประกอบกับคำชี้แจงของนายเครือเทพ พรหมสุวรรณ ที่แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง และชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๗ ว่า ขณะนี้พรรคชาติประชาไทยมีสมาชิกเหลืออยู่หกคน รวมทั้งหัวหน้าพรรคด้วย และขอให้ยุบเลิกพรรคชาติประชาไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า พรรคชาติประเทศไทยมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึง
สิบห้าคนตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง จึงมีเหตุให้ยุบพรรคชาติประเทศไทยตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค
การเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงให้ยุบพรรคชาติประเทศไทย

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ